

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 5.

V Ljubljani 1. maja 1885.

Leto XV.

Sirota pred oltarjem.

Marija! čista Ti devica,
Nebes in zemlje Ti kraljica;
Ozri se milostno na mé;
Poslušaj revno to srcé,
Kakó glasno sedaj mi bije,
Ko k Tebi, o Marija, vpije,
Da čula Ti bi nad menój
In bila angel váruh moj.

Marija! čista Ti devica,
Nebes in zemlje Ti kraljica;
Prinesel sem cvetic Ti v dar
O ne zavrzi jih nikár!
Saj družega Ti nimam dati,
Nebeška, milostiva mati!
Kot cvetke divne in lepé
Ter revno moje to srcé.

Marija! čista Ti devica,
Nebes in zemlje Ti kraljica;
O vzpréjmi srce to mladó
In čuvaj Ti nad njim skrbno.
Pod svojim krilom ga Ti hrani,
Skušnjav, nadlog ga vedno brani,
Nedolžnost njega díka je,
Glej, Tvoj'ga srca slíka je!

Marija! čista Ti devica,
Nebes in zemlje Ti kraljica;
Pred Tabo padem v prah zemljé,
Ter izročujem Ti srcé.
Sirota, glej jaz osaméla
Le k Tebi zmir sem hrepenéla,
Zató se Tebi dajem v dar
O ne zavrzi me nikár.

A. Pin.

Ljubezen do bližnjega.

Na travniku pod vasjo Dobrave so se ustavili cigani. Napravili so si priprost šator in ne daleč od njega velik ogenj. Nad ogenj so obesili kotel in grde ciganke so jele pripravljati obed (kosilo). Na pólu nagi ciganski otroci so se podili okolo šatora, tekli za memo gredočimi ljudmi, prosjácii in jih nadlegovali toliko časa, dokler niso dobili kakega darú. Majhen, bled deček okolo štirih let je sedel pred šatorom in obiral kosec suhega kruha. Deček je bil nežnega lica in lepih črnih oči, ki so se solzile. Vsacega, kdor je šel memo, pogledal je deček tako mило, kakor bi hotel nekaj prositi. Vsak človek se je zanimal zanj.

Nek imeniten, star gospod v vojaškeji obleki je vže dljé časa stal blizu ciganskega šatora in opazoval ubozega dečka.

Končno je stopil k najstarejšemu ciganu, ki je ležal na golih tleh pred šatorom, nagovoril ga je in mu dejal: „Čuj, stavec! Kdo je óni bleđi deček, ki sedi pred šatorom?“ „Oni nebodigatreba? To je, žalibog, tudi naše cigansko dete,“ odgovori cigan ter se ne briga dosti za gospoda, ki ga je vprašal. „Poslušaj me, stavec,“ reče gospod dalje „ter si ne nakladaj novega zlá na svojo sivo glavo. Na dečkovem lici ni videti ciganskega róda; ta nežni obrazek, te lepe črne oči, vse to kaže, da ima deček plemenite stariše. Vi, cigani, ste otroka bajé ukradli!“ Pri teh besedah skoči cigan po konci ter gleda s srpimi očmi neznanega gospoda. Malo ne vsa ciganska tolpa je obstopila tujca ter ga s strahom in mržnjo ogledovala od nog do glave. Tujec se za vse to ni nič brígal; pogledal je cigane z ostrim očesom in dejal: „Jaz sem polkovnik Brankovič in vas bodem ovadil pravíci.“ Komaj je to izgovoril, prijezdili so trije konjiki njegovega polka memo ciganov. Polkovnik jih pokliče in ukaže dvema na straži ostati pri ciganih, a tretjega pošlje v bližnje mesto po žandarje. Dve uri kasneje so bili cigani vže v ječi zaprti, ker se je pokazalo, da se brez vsega dela klatijo po svetu ter se ne morejo nikakor izkazati, s čim si služijo kruha. Pri sodnjem izpraševanju so tudi pripoznali, da so dečka ukradli, a niso mogli povedati kje? Deček ni znal ničesar povedati o sebi, razven to, da mu je imé Rudolf in da njegova mati stanuje v jako lepeji hiši. Ker se je polkovniku deček zeló smilil, prosil je gospósko, da bi ga smel pri sebi obdržati in zanj skrbeti, dokler se mu ne oglašé njegovi pravi stariši. Gospóska je tej prošnji rada ustregla.

Ker je bil polkovnik Brankovič vže star mož in zaradi starosti ni mogel več opravljati težavne vojaške službe, prosil je za odslužno vojaško pismo, katero se mu je tudi dalo. Stopivši iz vojaške službe, podal se je s svojim varovancem Rudolfom na Tirolsko, kjer je imel nekaj posestva. Od tukaj je pisal na vse strani, da bi našel Rudolfove stariše, a bilo je vse zamán. Rudolf je moral ostati pri „strijeu Brankoviču“ — takó je namreč imenoval svojega dobrotnika. Polkovnik, ki je bil jako dobra duša, trudil se je mnogo, da bi Rudolfa odgojil v vseh potrebnih vedah, v ljubezni do bližnjega in v strahu božjem.

Dvajset let je preteklo od óne dóbe, ko je bil Rudolf še pri ciganih. A zdaj je bil vrl in krepák mladeneč, nadarjen z vsemi lepimi krepóstmi uma in sreća. Oskrboval je posestvo svojega dobrotnika z največjo pridnostjo in stregel staremu polkovniku s toliko skrbjó, kakor da bi mu bil pravi oče.

Prišli so hudi časi čez Tirolsko. Cesar Napoleon je dal to deželo Bavarcem. Ali z bavarsko vlado nezadovoljni in vže od nekdanj svojemu cesarju vedno zvesti Tirolci so se vzdignili ter pod vodstvom hrabrega Andreja Hofer-ja krepko borili proti sovražniku. Da bi ne prišlo vse v roke lákomih Francozov, sklenil je polkovnik Brankovič pobégniti s svojim Rudolfom iz Tirolskega. Kakor sklenil, tako je tudi storil. Na pobégu ga je spremljal najpred njegov zvesti sluga Jarnej. Ko sta bila vže preko meje, šla sta v bližnjo vas k nekemu krčmarju, ki je bil vže iz poprejšnjih let polkovniku za izkazane mu dobrote veliko hvale dolžan. Pri tem krčmarju sta hotela iskati zavetja in pričakovati Rudolfa, ki bi bil imel nekoliko dni pozneje priti. Rudolf je namreč moral po odhodu svojega dobrotnika še nekatere najpotrebnejše stvari v red spraviti in potlej še le po stranskih potih skušati, da pride preko deželne meje, katero dela reka Ina. V somraku tretjega dne je srečno prišel do meje. Tu je bila zdaj največja nevarnost za njega, ker mu je bilo treba iti memo francoskih straž. Ali Bog ga je čuval in srečno se je priplazil do reke Ine, kjer se je skril v grmovje ter čakal, da bi po noči preplaval reko. Mnogo ur je preteklo, predno je nastopila noč in pokrila zemljo s svojim temnim plaščem. Rudolf se je v gorečej molitvi priporočil Bogu, da bi ga čuval in pripeljal k njegovemu dobrotniku. Ves udan v voljo božjo skočil je potem v globoko reko, da bi jo preplaval. Ali štropot, ko se je zagnal v vodo, slišal je francoski vojak, ki je stražil mejo. Ta je takój poklical svoje tovariše, in v tem hipu so obsipale sovražne kroglice ubozega Rudolfa na desno in levo. Ali debela temá, ki je ležala to noč po zemlji, ni pripustila vojakom, da bi bili vzeli Rudolfa bolje na oko, in tako je Rudolf srečno priplaval na óno stran reke, kjer se mu ni bilo treba ničesar več bati. Še le, ko je nekaj časa dalje hodil, začutil je v desnej rami skelečo bolečino, in kri se mu je prikazala skozi premočeno obleko. Krogla francoskega vojaka ga je bila ranila. Hitro je stopal Rudolf dalje, da bi, kolikor mogoče, poprej prišel v vas, ki je ležala pred njim na lepej ravnini. Ali roka je Rudolfu vedno bolj krvavela, preveč je vže izgubil krvi, in tudi hoja po težavnih potih, po katerih se mu je bilo skrivati, vzela mu je toliko moči, da je popolnem opešal ter ni mogel več dalje. Onemogel se je zgrudil na tla. V vási so slišali óno streljanje francoskega vojaka, ali nihče se ni zménil za to, ker v ónej dóbi ni bilo to prav nič nenavadnega.

Na skrajnem konci prijazne vasice, ob potu proti reki, stala je visoka, v starinskem zlogu zidana graščina. Ta graščina je bila svojina grofice Ane Ledinskijeve, ki je vže jedno leto živela na tem tihem kraji. Zaradi njene ljubeznjivosti in velike radodarnosti so jo ljubili in spoštovali vsi, ki so jo poznali. Poprej je živela v Sleziiji, kjer je izgubila sina jedinca, ki je bil njeno jedino veselje. Še kot deček se je igral necega dné ob bregu ondotne reke, padel v vodo in — utonil. Tako je vsaj pripovedovala dečkova nemarna varuhinja. Nihče ni mogel najti dečkovega trupla. Od istega osodepolnega dne je bila grofica še radodarnejša siromakom in vsem, kateri so njene pomoči potrebovali. Iz Sleziije se je preselila na svojo graščino, ki jo je imela blizu Tirolske meje v priprostej vasíci. Tu je bila tolažba in pomoč siromakom. Njena ljubezen do bližnjega je bila znana po vsej okolíci. Tudi ona je slišala v pretečenej noči streljati iz sovražnih pušek. Brž, ko se je zdanilo, šla je

s svojim služabnikom gledat, ako je kje kake pomoči treba. Komaj dobre četrť ure od graščine našla sta ranjenca ob cesti ležati. Rudolf se je bil v tem toliko zavedel, da si je odpasal meč, ali na nogi ni mogel zaradi slabosti. Hlapec je moral hitro v graščino po nosilnice, a grofica je sama izmila ranjencu krvavečo rano in mu jo obvezala. Ranjeni Rudolf je začel pripovedovati svoj dogodek po noči, ter je pristavil, da je zdaj ravno na potu k „striecu Brankoviču“, ki stanuje tukaj v vási v nekej krčmi. To rekši, popustile so ga zopet moči, padel je znak in huda mrzlica se ga je lotila. Prenesli so ga v graščino. Kmalu je stal tudi polkovnik Brankovič pri njegovej postelji in se je s solzami v očeh zahvaljeval plemenitej grofici za toliko človekoljubnost, ki je rešila življenje njegovemu Rudolfu. A grofica mu je odgovorila: „Jaz izpolnujem le besede Gospodove, ki se glasé: Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe.“ Zdaj sta se stari polkovnik in grofica jela pogovarjati o poprejšnjih časih. Grofica mu je pripovedovala o žalostnej osodi svojega sina Rudolfa, ki je bajé utonil v otročjih letih, a polkovnik je zopet njej pripovedoval vse dogodke o svojem Rudolfu. „Vsa pozvedovanja so bila zamán,“ rekel je polkovnik svoj govor okončavši, „ker pri Rudolfu ni bilo najti nobene stvarce, s katero bi se moglo priti na sled njegovim starišem, razven medaljóna, v katerem je hranjena podoba neke odlične gospé, bajé njegove matere.“ — „O, prosim! pustite mi, da vidim to podobo!“ zavpila je grofica, kakor da bi slutila nekaj posebnega. „O Bog! ali je mogoče, da bi bil tako dobrotljiv proti meni ubogej materi?“ Polkovnik je otišel v drugo sobo k ranjenemu Rudolfu, snél mu je medaljon z vratú in ga prinesel grofici, da ga vidi. Kadar je grofica medaljon zagledala, na glas je zavpila: „O Bog moj! Prečudna so tvoja pota in nezapopadljiva. On je! Moj Rudolf je! Poglejte, gospod polkovnik, to je moja podoba iz óne dóbe, in tukaj“ — pritisnila je medaljon ob neko majheno skrivno zmét, in odprl se je drug predalček — „tukaj vidite podobo mojega supruga, kateri je umrl pred desetimi leti.“ — Z največjo ljubeznijo in skrbjo je zdaj grofica stregla ranjenemu Rudolfu, dokler ni popolnem ozdravel. Potem mu je polkovnik razodel veselo skrivnost, in srečen sin je ležal v naročji presrečne matere. Solzé veselja in hvaležnosti do Boga so zablestéle v tem preveselem trenutku v očeh dobrega polkovnika, starega Brankoviča. In da bi se nikoli ne ločil od svojega ljubljenca, sklenilo se je, da naj polkovnik prodá svoje posestvo ter ostane ves čas svojega življenja v grofovskej družini. To se je tudi zgodilo. Stari polkovnik Brankovič je prodal svoje posestvo in se preselil v graščino bogoljubne grofice Ledinskijeve, kjer se mu je dobro godilo do smrti. Mir in sreča je odslej obsevala to trojico dobrih in bogoljubnih ljudi. A grofica je po večkrat dejala sinu: „O sin moj ljubi! ne skopaj z dobrotami, ker dobri Bog v nebesih, ki ti jih je vže tisočkrat povrnil na zemlji, pripravil ti je še mnogo večjo in lepšo srečo na ónem svetu v nebesih.“

(Poslovenil Iv. Tomšič.)

Ječa — sreča.

„Ko bodeta pridna,“ rekla je mati Kumanovka necega jutra Martinku in Janezku, „šli bodemo po póludne vsi skupaj k dobremu kumu Mihaljincu v Petrovo vas.“

„Kum Mihaljinec“ ali pa „Petrova vas,“ to so bile besede, ki sta jih Martinek in Janezek najrajše slišala. Vselej, kadar ju je bilo treba spod-

bujati k pridnosti ali poslušnosti, ni bilo treba družega, nego obljubiti jima, da bodeta šla h kumu Mihaljincu, in ubogala sta, da je bilo veselje. In kaj bi tudi ne! Saj sta pri kumu Mihaljincu imela vsega, česar koli jima je sree zaželelo. Pri Mihaljincu sta bila kakor domá, in še bolje se jima je godilo kakor domá, ker ju je kum Mihaljinec ljubil in jima prizanašal, če sta tudi kako kvaro naredila. Vselej, kadar koli sta kaj napačnega naredila, zagovarjal ju

je Mihaljinec pred strogim očetom in materjo, rekoč: „Ej, kaj si hočemo? Mlada sta še in neumna; kadar bodeta večja, bodeta tudi pametnejša!“

In ravno denes, ko sta se dečka toliko veselila kuma Mihaljinca in prijetne Petrove vasi, bila sta kakor navlašč zelo nesrečna. Temu je bilo tako: Iz šole domov prišedši, podá Martinek z žalostnim obrazom očetu nek listek od gosp. učitelja. Oče prebravši listek, jezni pokličejo mater, in jej rekó: „Le poglej, kaka izvrstna sinčka imava! Najin Martinek in Janezek postaneta časoma vse kaj drugega nego li to, česar se midva nadejava od njiju. Poslušaj, kaj mi pišejo gosp. učitelj!“ — Oče čitajo:

„Poštovani gospod!

Denes sta bila Vaš Martinek in Janezek zelo neposlušna in razposajena v učilnici. Temu sem se tem bolj čudil, ker sta bila drugače še vedno pridna in pohlevna. Martinek je Jazbečevemu Mihcu vso nalogo z debelimi črtami na vse strani prečrtal takó, da se naloga ne more čitati, a Janezek ga je s črnilom po lici vsega namazal. Ko sem ju jaz zaradi tega svaril in opominal, smijala sta se mi v pest. Jaz sem oba malopridneža v šoli kaznoval s tem, da tri dni ne smeta sedeti med drugimi pridnimi učenci, nego stati morata zunaj klopi. Prosim Vas, da bi ju tudi Vi domá kaznovali.

Odličnim poštovanjem

Josip Orač,
učitelj.“

Dečka sta tudi zdaj še le zvedela, kakšno veselje bođe denes pri kumu Mihaljincu. Mihaljinec goduje denes šestdesetletnico svojega rojstnega dne in v to imé je povabil vse svoje prijatelje in znance na dobro južino. Med povabljenimi bodeta tudi gospod župnik in gosp. učitelj ter dolga vrsta najpridnejših otrok Mihaljinčevih sosedov. Tudi brez godbe ne bođe ta dan. A med godci se oče Kuman najbolj odlikuje, zato brez njega ne more biti nobene veselice. Vse to je mati pripovedovala Martinku in Janezku še le po tem, ko so jej oče prečitali list od gospoda učitelja. In oče so resno pristavili: „Ker sta se denes v šoli takó odlikovala, ostala bodeta domá v mojej sobi zaprta. Za večerjo ne dobodeta ničesar, in posteljo vama bođe priredila dekla za nocojšno noč v mojej sobi na tleh. V tem, ko bodeta vidva zaprta, veselili se bodemo mi pri kumu Mihaljincu in mu pripovedovali, kako domá pridna otroka očetovo sobo varujeta. Ali me sta razumela, hě?“

Nič ni pomagal jok, nič niso pomagale prošnje. Kar so oče jedenkrat rekli, tega niso nikoli več oporekli, to sta dobro vedela Martinek in Janezek. Po póludne, kadar sta prišla iz šole domov, morala sta takój v očetovo sobo, a oče in mati sta šla h kumu Mihaljincu v Petrovo vas.

Kako je bilo Martinku in Janezku pri srci, tega vam, otroci ljubi, ne bodem razlagal. Do sih dob vedno pridna in poslušna, morala sta zdaj sedeti v zaprtej sobi. Razžalila sta učitelja, razjezila očeta in mater, in kaj si bođe še le mislil dobri kum Mihaljinec, kadar mu bodo oče pripovedovali o njiju malopridnosti! In tudi gospod učitelj bođe navzoč, — dà, še celó gospod župnik! Jojmina, kolika sramota! To je nekaj strašnega! Nè, nè, nikdar več ne bodeta žalila ne učitelja ne starišev!

Take in enake misli so ju mučile ves čas. Vsaka ura se jima je zdela cela večnost. O da bi le skoraj bila oče in mati domá, da bi si zopet mogla pridobiti njiju ljubezen! Dà, nikdar, nikdar več ne bodeta kaj takega storila!

Martinek vzame plôčico v roke in se vadi risati, a Janezek stakne staro očetovo trobo (trobento) sê stene in začne pihati vanjo, da je Martinku kar po ušesih mrgolelo. Martinek ga prosi in prosi, naj neha, joka se in pravi, da ga ušesa bolé, ali zamán! Janezek le tróbi in tróbi, kakor da bi hotel biti po sili godec. In glej! v tem hipu mu prsteški pogodé nek napév, — zdelo se mu je, kakor bi to bil napév prelepe pesni „kje dom je moj?“ Poskuša še jedenkrat, poskuša dvakrat, poskuša desetkrat, morda tudi stokrat, in — poprej omenjeni napév „kje dom je moj“ bil mu je v prstih! Martinek, ki si je še malo poprej ušesi tiščal, strmi in gleda debelo, ko mu je Janezek tako lepó in čisto zatrobil „kje dom je moj?“

„Kadar se oče in mati domóv povrneta, zatrobil jima bodem „kje dom je moj?““ reče Janezek in zatrobi še jedenkrat.

„A jaz jima bodem pokazal, kako čedno sem narisal vse, kar nam so gosp. učitelj dali za domačo nalogo,“ reče Martinek.

„In zdaj še nekaj,“ pristavi Janezek, „na drugej strani plôčice hočeva napisati očetu in materi obljubo, da ju nikoli več ne bodeva razjezila.“

„Dobro, prav dobro,“ odgovori Martinek, ki je bil vesel, da se je Janezek nekaj tako pametnega izmislil. In napisala sta na drugej strani plôčice sledeče besede: „Preljubi stariši! Zeló naju boli, da vas sva razjezila. Oprostite nama, saj vas nikoli več ne bodeva žalila. Vaša hvaležna sinova — Martinek in Janezek.“

Še le jutro dan sta imela priložnost starišem izročiti svojo obljubo. Bila je ravno nedelja. Dekla ju pokliče k zajutreku. Janezek vzame trobo, a Martinek plôčico ter gresta pred vrata óne sobe, kjer sta oče in mati zajutrekovala. Janezek zatrobi „kje dom je moj?“ — —

Oče in mati hitita vên ter sama sebi ne verujeta, da bi to Janezek trobil

Zdaj stopi Martinek jokajoč se pred očeta in mu podá plôčico.

Oče prečitajo kratko obljubo in so zeló ganeni, a mati se jokajo od veselja. To, kar sta napisala, ponovila sta tudi na izust svojim starišem.

Oče in mati poljubita otroka, ki sta obžalovala svoj pregrešek in obljubila se zopet poboljšati; bila sta jima zopet mila in draga kakor poprej.

Janezek je moral takój še tisto jutro trikrat pred očetom zasvirati „kje dom je moj;“ zna se, da so mu oče sim ter tja še kaj popravili in pokazali. Po póludne sta prišla tudi gosp. župnik in učitelj Janezka poslušat. Ko jima je Janezek vrlo dobro brez vsacega pogoška zatrobil „kje dom je moj,“ rekli mu so gospod župnik šaljivo: „Glej, Janezek! Ječa je za tebe sreča.“

Drugo nedeljo je Janezek tudi pri kumu Mihaljincu sviral „kje dom je moj,“ kar je kuma takó razveselilo da mu je obljubil kupiti novo trobo, kar se je tudi zgodilo.

Od sih dob so oče Janezka učili tudi drugih napevov in v kratkej dobi je znal Janezek trobiti precejšno število vsakovrstnih lepih pesen.

* * *

Nekoliko let kasneje sta bila Janezek in Martinek prav vrta in poštena moža. Janezek je bil izurjen godec. Ko so ga vzeli k vojakom, vvrstili so ga takoj k vojaški godbi. Denes je Janezek sloveč kapelnik neke vojaške godbe, a Martinek pošten gospodar na očetovem domu.

Bilo je na Martinovo lanskega leta. Gospodar Martin je godoval svoj god in tudi brat Janez, vojaški kapelnik, prišel mu je čestitat. Očeta in matere ni bilo več med živimi, tudi kuma Mihaljinca in gospoda župnika ne, samó še nekdanji njiju učitelj, zdaj vže jako postaren mož, vže več let v mirovini, živel je še, in bil, kar se samó o sebi umeje, tudi povabljen k veselici.

Pri večerji, kjer so bili zbrani vsi Martinovi prijatelji, nazdravil je starček učitelj vrlima bratoma Martinu in Janezu ter je na konci svojega govora dejal: „Čudni so potje božje previdnosti; ako bi ne bil Janezek takrat zaprt, morda bi ne bil gosp. Janez nikoli takó sloveč kapelnik, kakor ga imamo denes pred seboj.“

„Resnično da ne,“ reče gospod kapelnik, „in vže takrat so mi rekli pokojni gosp. župnik: vidiš, Janezek, ječa je za tebe sreča.“

Martin je moral na prošnjo navzočih gostov vsó dogodbo povedati. Ko je zvršil, vzel je kapelnik Janez iz lične skrinjice trobo in tako izvrstno in čisto zatrobil „kje dom je moj,“ da so bili vsi navzoči živo ganeni.

Kakor znano, navdušuje ta prekrasna pesen vsacega človeka, ali kadar jo je kapelnik Janez zatrobil, zdelo se je človeku, kakor bi se ta splošna navdušenost prelila v neko otožnost, kajti vse je omolknilo in vsacemu só solze neke čudne, nezapopadljive otožnosti zablestale v očéh.

Bile so to solzé spomina na pokojnike, pa tudi solzé spomina na prečudni dogodek v mladosti poštenega Janeza in Martina Kumana.

Lj. T.

Očala kupuje, da bi znal čitati.

Če pošlje sina v mesto v šolo. Ko pride sin v mesto, hodi nekaj dni s svojim prijateljem po ónem mestu na okolo, pa vidi pri mnogih ljudeh starih in mladih očala in vpraša svojega tovariša, zakaj óni ljudje nosijo očala. A on mu odgovori, da ti ljudje zato nosijo očala, da bolje in laglje čitajo in pišejo, in mu tudi to reče, da so ti ljudje pametni. Kadar to deček čuje, reče sam v sebi: „Čimu bi se jaz toliko let mučil in učil se? Tudi jaz si kupim očala, da takój morem čitati in pisati.“ Drugi dan gre v jedno prodajalnico, kjer so bila očala na prodaji, in prinesó mu jih od vsake vrste; a on natakne jedne in prosi, da mu dadó jedno knjigo. Vzame knjigo, ali narobe, in ko le nikakor ni mogel čitati, reče: „Ta očala niso za nič, dajte mi druga.“ — Takó je šlo dalje po redu, in vedno jednako. Tu zapazi prodajalec, da drži deček knjigo narobe, reče mu, da naj jo obrne; toda niti zdaj ni bolje bilo, zato reče prodajalcu: „Ali me varate, ali mi pa nečete prodati dobrih očal?“ — Domisli se prodajalec pravega, pa mu reče: „Oči so tvoje, prijatelj moj, zdrave, in očala moja dobra, nego mozeg je tebi pokvarjen.“

(Vrčević.)

Milan in kokoši.

aj pravite, otroci ljubi, kako je to, da imajo kokoši Milana tako rade? Kadar koli stopi na dvorišče, vse kokoši tekó za njim, dobrikajo se mu in zaletavajo se vanj, da jim komaj uide. Glejte, otroci, to je takó: Kadar dobi Milan od matere kos kruha za kosilce, brž gre na dvorišče ž njim, pokliče kokoši k sebi in jim podrobi nekoliko drobtinic svoje pogače. To si je kurecina dobro zapomnila in zato ima Milana tako rada.

Nu vse bi bilo dobro, ako bi mu le petelin toliko ne nagajal. Naj mu pomeče še toliko mrvic, ta grdavs ni nikoli zadovoljen; ves kos bi rad imel, ki ga ima Milan v roci. A zameriti mu ni, saj je tudi mnogo ljudi takih; pokaži jim le mali prst, pa te zagrabijo za celo pest. Takšen je tudi petelin, gospodar domačega dvorišča. Milan se ga ne odkriža poprej, dokler mu ne odlomi precejšnega kosca kruha. — Oni dan, ko je Milan gledal, kako piške zobljejo prosó, skočil mu je petelin na róko, pograbil ves kos kruha in pobegnil ž njim naravnost pod skedenj, od koder ga ni bilo, dokler mu ni zmanjkalo kruha. Kaj mislite, da se je Milan zaradi tega jókal in srdil? O kaj še! Smijal se je in dejal: „Kako grd je ta naš petelin!“ Ali vse to ni bilo petelinu nič mar, on je bil sit, a Milan gladen.

— 6.

— x —

Pošteni loncevezec.

Med vsemi slovanskimi narodi so nam najbolj znani Slovaki iz Trenčina na Ogerskem. Ti jako priprosti ljudje prihajajo k nam kot svojim sorodnim bratom, in se živé z vezanjem lončene posode pošteno, da-si ubožno. Vender prinese vsak po kakšen prihranjen goldinar domóv, kder se zaradi velike ubožnosti in nerodovitosti zemlje ne morejo vsi preživeti. Tak loncevezec, po imenu Ivan Pomele iz Rovnega pet milj od Trenčina domá, hodeč po svojem vsakdanjem opravku, pride v Pragi v stanovanje nekega gospoda, katerega ravno ni bilo doma, a je pozabil pri odhodu sobe zakleniti. Kadar pride v vežo, oglasi se po navadi: „Imate li kaj loncev vezati?“ Ker se mu nihče ne oglasi, odprè prvo sobo, a tu ne najde nikogar; stopi torej v drugo, tretjo in zadnjo sobo, ali povsod vse prazno, nikjer ni žive duše. Kaj stori zdaj loncevezec? Mislil si je: „Ako ótidem in se kdo drug priplazi v sobo ter pobere, kar mu bode všeč, reklo se bode: loncevezec je bil v hiši in nihče drug nego on je to storil. Tvoja čast in čast tvojih rojakov ti veluje, da se ne ganeš z mesta, dokler se ne vrne gospod ali gospa tega stanovanja.“ Sede zatorej v veži na klop, kder je moral vsak mimo njega in čaka pazno. Proti večeru se vrne gospod in ugledavši loncevezca na klopi sedeti, močno se začudi. Ali kako se še le ustraši, ko hoče svoje stanovanje odkleniti, a najde, da je vse odprto. Loncevezec mu zdaj pripoveduje, kaj bi se bilo lahko zgodilo, in zakaj ni šel z mesta. In še več! Prišlemu gospodu še prav verovati ni hotel, da bi bil on pravi gospodar rečenega stanovanja, dokler mu ni s ključi, katere je vzel iz nekega zabojčka, odprl vseh omar v sobi in takó dokazal, da je pravi gospodar v hiši. — „Duša zvesta in odkritosrčna!“ reče na to gospod, „vzemi to, kar ti zdaj dam, in pridi vsak

mesec, da te dostojno plačam za tvojo nenavadno poštenost in zvestobo.“ — Od te dôbe v tej hiši kuharice raje same niso jedle, kakor da bi pošteni loncevezec moral lačen biti.

Tukaj naj samó to še opomnim, da taki loncevezci prenočujejo vže mnogo let v vási Dejvicah blizu mesta Prage in od tod hodijo v mesto po svojem obrti. Ali niti v Dejvicah niti v Pragi niso zakrivili nikoli ničesar, da-si jih so skušali na različne načine. Slavná sodišča pričajo o njih, da so pošteni, nepokvarjeni in delavni ljudje, ter se v tej zadevi do sedaj niso niti za las izpremenili.

Razvidno je iz tega, da njihovo izobraženje, da-si jako priprosto in kratko, vender pada na rodovita tla, kalí in poganja, ter prinaša stoterén sad, a vse to zaradi tega, ker se vrši v njihovem materinem jeziku, kar je v čast dobrim starišem in učiteljem Trenčinskega okraja in se jim bode vedno štelo v čast, ako v tem vztrajajo.

Iz „Češčine“ preložil H. Podkrajšek.

Spomini na deda.

ikdar ne pozabim svojega deda. Radi so me imeli in jaz sem jih imel rad. Mlad sem še bil, kakor ste sedaj vi, otroci dragi! Po hiši sem hodil in vodil za uzdo lesenega konjiča, ki je bil jako trmoglav. Slednjič se naveličam voditi na kolesih tekajočega konjiča in njegove trmoglavosti in sedem na večjega konja, ki je bil ravno tak, kakor naš žrebiček v hlevu — samó živ ni bil — ter ga prav po korenjaški zajaham. Tudi sabljo prepašem okolo ledij in leni konj se začne premikavati. Ali ostal je vedno na istem mestu, in naveličam se kmalu tudi te ježe. Pri peči so sedeli dedček, vlekli počasi dim iz „turničkaste pipice“ in se smijali meni in mojej priprostosti. A jaz, popustivši lesenega belca, stečem k dedu, in ga pogledam tako milo in proseče, da vzemó pipo iz ust, potrkajo z njo ob levi palec, da letí pepel v kolobarčkih na tla, in ustni se jim tako ljubó nasmejite, da takój uganem dedovo voljo. V hipu sem bil na dedovih kolenih in jim gladil grbančasto lice. Potem sem stopil z nogama ne dedovi nogi in dedček so me prijeli za roki. Začeli so me ujčkati, v začetku bolj počasi, potem hitreje in zopet bolj počasi. Zraven pa so peli in jaz za njimi:

„Jérmanov Pavle
Po travnici gre,
Z glavíco potresa,
Ima rumene lasé,
Pa čevlje nové“ — — —

To je bilo moje največje veselje, in kadar sem raz svojega konjiča padel, ali če me je koštrun podrl, tekel sem jokaje k dedu. Jok in bolečina sta me minula, kakor hitro so me jeli ded ujčkati in peti bodi si katero koli tako pesen, ki pravi:

„Delajmo, delajmo nova kolesa,
Da se popeljemo v sveta nebesa;
Angeljci godejo, duše pa rajajo,
Da se vse tresé!“ — — —

Leta so hitro tekla in ž njimi tudi jaz. Ni me več mikalo, lesenega konjiča poditi po hiši, in da bi me dedček še ujčkali, bilo me je sram, če tudi

bi bil časi še rad stopil na dedove prste in se malo zazibal. Hodil sem v šolo, a kadar sem o počitnicah prišel iz mesta, bil sem še vedno najraje pri starem dedu. Na vrtu pod orehom sva sedela in ded so mi toliko lepega pripovedovali o starih boljših časih, o vojskah, in na vsako vprašanje so znali odgovoriti ter potrditi s kako pripovedko, pesnico ali prigovorom. Nekoč sva se pogovarjala o Bogu, angelih in človeški duši. In stari dedček so mi povedali to-le pripovedko, katero sem si dobro zapomnil.

„Živel je svoje dni župnik, zelo pobožen in dobronamern mož, pri katerem zaradi njegove ostrosti in natančnosti do poslov nobeden hlapec ni mogel dolgo služiti. Jedenkrat je bila v njegovej župniji na smrtnej postelji neka vdova, ki je imela sedem še nepreskrbljenih otrok. Bog naroči jednomu izmed svojih angelov, da naj gre po dušo óne vdove, ker jo bode vsak čas izdihnila. Angel otide na povelje Gospodovo k ónej vdovi, ali videč jo s sedem otroci, smilila se mu je družina takó, da ni mogel vzeti vdovine duše ter se je vrnil brez nje v nebesa. Ali Bog tega ni potrdil in je ukazal angelu, da mu mora pripeljati za to drugo dušo, ki mu do sedaj še ni namenjena. In angel gre k ónemu župniku, pri katerem ni mogel nobeden hlapec ostati, ter se mu ponudi za hlapca. Župnik ne spozna božjega poslanca in ga vzprejme. Ali kmalu se jame čuditi, ker mu novi hlapec vsaka povelje vže poprej izpolne, predno mu je dá. Zatorej ga zaroti, naj mu pové, kdo je? Hlapec obstane, da je angel božji in župnik mu reče, da ga poprej ne izpusti iz službe, dokler mu ne zapoje „nebeške pesni“. Angel mu obljubi, da jo zapoje pri prihodnjem sv. maši. Precej drugo jutro na vse zgodaj gre župnik v cerkev sv. mašo služiti in hlapec mu pri povzdigovanji zapoje na orgljah „nebeško pesen“. Župnik slišavši „nebeško pesen“, zgrudi se pred oltarjem na tla in umrje; a nebeški hlapec odnese župnikovo dušo v nebesa.“

Še dihati si nisem upal, takó zvestó sem poslušal vselej svojega preljubega deda, ki so mi to pripovedko in še mnogo drugih pripovedovali. Vže se je mračilo, kadar sva se vzdignila z dedom iz mehke trave pod orehom in šla v hišo. Skoraj strah me je bilo, kadar sem se še v postelji priporočal svojemu angelu varuhu in si mislil, zdajci pride angel z nebes ter odnese tudi mojo dušico pred dobrega nebeškega Očeta. Še-le ko me je spanec premagal, minule so me take misli . . .

B-c.

Narodne legende.

Kako je sv. Peter konja podkoval.

ristus in sv. Peter sta potovala in prišla mimo neke kovačnice. Pred kovačnico sta stala dva konja; kovač ju je ravno podkával.

„Idi in podkuj tudi ti jednega konja!“ reče sin božji sv. Petru. Peter sluša, gre in odseka konju najpred nogo, nese jo na nakóvalo, ter jo tam brez vse težave podkuje. Na to nese podkovano nogo zopet nazaj, pritakne jo na prejšno mesto, in glej čudo! prijala se je zopet konjskega telesa.

Tako podkuje Peter tudi drugo, tretjo in četrto nogo. „Idiva zdaj dalje!“ reče Zveličar, ki je na strani stal in gledal Petra pri delu.

Kovač se Petru zahvali, in sv. popotnika odpotujeta dalje. A nista bila še četrť ure daleč, da prisopiha kovač za njima, rekóč: „Popotnika draga, bodita tako dobra in pojđita nekoliko nazaj h kovačnici!“

„Kaj je tacega?“ vpraša začudeno Zveličar.

„Velika nesreča se mi je zgodila, „pripoveduje kovač; „kmalu potem, ko sta vidva zapustila mojo kovačnico, pride k meni kmet ter me prosi, da mu podkujem konja, katerega je pripeljal s seboj. Jaz bi mu rad pokazal, kako hitro znam konja podkovati, zatorej odsekam konju nogo, kakor sem prej tebe videl,“ reče obrnivši se k sv. Petru, „potem nesem nogo na nakóvalo, podkujem jo in pritisnem zopet h konjskemu telesu, ali tega se noga ni hotela prijeti. Kmetič zdaj pri mojej kovačnici na pomoč kliče in vije roki. Prosim vaju, prav lepo prosim, pojđita nazaj in spravita nogo h konjskemu telesu!“

Kristus in sv. Peter gresta s kovačem nazaj h kovačnici in sv. Peter je pritisnil nogo zopet na njeno prejšno mesto. Kovač, še bolj pa kmetič, ki bi bil skoraj ob konja prišel, nista se mogla dovolj zahvaliti popotnikoma.

Pravijo, da ni kovač pozneje nikoli več poskušal konje tako podkavati, kakor je videl sv. Petra.

T. Godomerski.

Zveličar in sv. Peter.

1.

Zveličar in sv. Peter prideta po svetu hodéč do velikega mlina. Rada bi se bila preko vode podala, ali niti brvi niti čolna ni bilo. Poprašata mlinarja, kakó in kje bi se prišlo preko vode. Mlinar, zeló dober in postrežljiv mož, ki je vsakega popotnika z velikim kosom kruha obdaroval, prenočil ga ali mu pa kako drugače pomagal, ukazal je hlapcu, naj pelje popotnika do bližnje brvi in ju sprémi onkraj vode. Hlapec se takój pripravi, zadene veliko vrečo pšenične moke na ramo, da bi jo gredoč odnesel v bližnjo vas. V četrť uri dospejo vsi trije do brvi. Tja prišedši gre hlapec naprej, a popotnika za njim. Komaj pridejo sredi brvi, izpotakne se hlapec, pade v vodo in utone. Sv. Peter videč to, prosi Zveličarja, naj bi rešila nesrečnika. A Zveličar pravi: „Pustiva ga, bil je do sih dob hud sovražnik mojih naukov, a denes je prišel za njega dan kesanja in nebeški oče mu je odpustil. Naj se raduje pred sedežem božjim. Ako bi bil še dlje časa živel, bil bi umrl velik razbojnik in večno bi bil pogubljen.“

2.

Necega dne prideta Zveličar in sv. Peter do žensk, ki so prosó plele. Solnce je vsaki dan takó pripekalo, da je bila zemlja od prevelike vročine vže vsa razpokana. Težko je bilo delati na polji. Ko prideta do njih, poprašata jih, kakó jim gre delo od rok. „Slabo,“ odgovori prva plevica, ker je preveč suho; temu pritrđe vse druge plevice. Mislimo pa, da bode žejna zemlja skoraj dobila potrebne mokrote, saj nam vže žabe in lisice dežja obetajo.“ — „Takó,“ reče Zveličar in gre dalje, „naj vam ga pa le dadó žabe in lisice.“ — Žareče solnce je po sedaj še bolj in bolj pripekalo, dežja ni bilo dolgo, dokler niso ljudje Bogá, ki zemljo poji, zanj prosili.

Zapisal Fr. Ks. Krušič.

Gašparjeve zabave.

(Dalje.)

15. ko dve kocki vržeš na mizo, Gašpar ti natanko pové, koliko oči (pik) leži na mizi, da-si Gašpar nobene kocke niti ne vidi. A to se zgodi takó: Gašpar ti reče, da pike prve kocke pomnožiš s številom 2, k tej vsoti prištej še število 5 in tako dobljeno vsoto pomnoži zopet s številom 5. K temu zmnožku prištej še óne pike od druge kocke in to število povej zdaj Gašparju. — Gašpar od tega števila, ki mu ga si povedal, na tihem odšteje 25 in ostali dve številki mu povesta, koliko oči (pik) ima prva, in koliko druga kocka. Na primer: Ti vržeš dve kocki na mizo; prva ima 3, druga 5 oči. Ako podvojiš prvo število, dobiš 6; k tej vsoti prišteješ 5 in dobiš 11, število 11 pomnoženo s 5, dobi se 55 in k temu se prišteje zopet 5 in se dobi število 60. To število se mora povedati in Gašpar od tega števila na tihem odšteje 25 in dobi število 35. Prva kocka ima tedaj 3, druga 5 pik in Gašpar je uganil.

(Dalje sledi.)

Listje in cvetje.

Pticam.

Na vrtu domačem
Drevesa cvetó,
Po drevji veselo
Mi ptički pojó.

O ptički preljubi
Zapójte sladkó,
Da sréce moje
Veselo tud' bo.

Naj pésenca vašá
Srce mi vzbudí,
Bogá da bom hvalil
Vse dni in noči!

Zrelogorec Vipavski.

(Največji vihar) v 19. stoletju bode v 19. dan septembra 1887. l., kakor je to preračunil slavni zvezdogled prof. E. Stone Wiggins, ki je bil napovedal tudi hude viharje od 9. dne marca 1883. l. in 24. dne januarja 1884. l., katere smo tudi pri nas čutili. Omenjeni največji vihar bode najbolj razsajal v 20. dan septembra ter bode spremljan od strašnih potresov, ki se bodo vže okolo srede meseca oktobra pokazali v Kaliforniji in po vsej zapadnej Evropi.

Kratkočasnice.

* „Nu Francek, povej mi, kako je Bog vedel, da sta Adam in Eva prepovedan sad jedla,“ vprašajo gosp. župnik Makarovega Franceta v šoli. — Francek se hitro odreže in pravi: „To je bilo lahko, ker je Bog videl obrezke na tleh.“

* Nekega hudobneža so obsodili na vešala, a sreča mu je mila, pretrga se konopec in on pade z vešal. Ljudstvo prosi zanj, da bi ga drugič ne obésili, in sodnik ustreže prošnji ljudstva, toda naloži hudobnežu, da mora tri dni hoditi po ónem kraji s konopcem okolo vratú, kar obešenec prav rad stori. Tako okrog hodečega so mnogi vprašali, kako to, da ga niso obesili, a on vsacemu odgovarja: „Ej, prijatelj, poštenega in pravičnega človeka Bog čuva.“

* Prosil je nek križem gledajóč (škilast) človek sosedá, da bi mu pomagal svinjo ubiti, osmoditi, razsekati in osoliti. Pride sosed, gospodar prime svinjo in reče sosedu, da mu jo drži, dokler ne prinese sekire. Gospodar vzame sekiro in zamahne, a sosed ga od zdolaj pogleda, pa vidi, da je uprl oči prav na njegovo glavo, pa ga vpraša: „Ali boš s sekiro zamahnil tjá, kamor meriš, ali tjá, kamor gledáš?“ — „Kamor

merim," odgovori. — "Duše mi!" reče ta, "ne držim ti jaz, nego pokliči ženo ali sina, a jaz ti bom svinjo osmodil in vse drugo storil, ne bojim se tvoje roke, pač pa tvojih krivih oči."

Vprašanje in odgovor.

Trgovca je imel zelo star bob v prodajalnici in vsacemu, komur ga je prodajal, zaklinal se je, da se skuha hitro kakor jajce. Kupi ga siromak, da si skuha večerjo; kuha ga in kuha preko polnoči, ali zama, bob je star in neče se skuhati. — Povejte mi zdaj, ali je trgovec krivo ali pravo zaklel se onemu človeku? — Vi poročate: krivo, a jaz pravim: uganili niste, kajti čim dlje se jajce kuha, tem trje postaja. (Vrčevič.)

Rešitev računskih in zabavne naloge v 4. „Vrtčevem“ listu.

Rešitev računskih nalog:

I. Kupiti bi moral:

19 srn, $19 \times 5 \text{ gld.} = 95 \text{ gld.}$

1 lisico, $1 \times 1 \text{ „} = 1 \text{ „}$

80 zajcev, $80 \times 5 \text{ kr.} = 4 \text{ „}$

Skupaj 100 glav za 100 gld.

II. **0 0 7** Ničle značijo pre-
0 0 0 črtane ali pa izbri-
0 0 3 sane številke. Ako
0 1 1 sošteješ ostale šte-
Vsota **2 1** vilke, dobiš vsoto **21**.

Prvo in drugo nalogo so prav rešili: Gg. Vohinec v Kresnicah; Jul. Sager v Žavci (Stir.); Fr. Kavčič v Stavenskem vrhu (Stir.); Iv. Četina, učit. pripr. v Celovcu; Fel. in Ant. Grum v Idriji; Iv. Pogačnik, Fr. Garbas, Al. Ancelj, Fr. Stelč, F. Peterlin, K. Strucelj in Ant. Mohar, dijaki v Ljubljani; Fr. Kartin, uč. v St. Jurji (Stir.); Fr. Kot. Nik. in Iv. Kočevar, učenci v Žavcu. — Elizabeta Juvančič in Jakobina Gostič v Ljubljani; Minka Govekar na Igu; Franja Geržina in Ivana Čekada iz Verbič; Antonija in Olga Kavčič v St. Jurju ob juž. žel. (Stir.).

Prvo nalogo so prav rešili: Gg. Drag. Žitek, gimnazijalec v Ljubni (Stir.); Iv. Cacula, Fr. Pristavšek, Emil Gmeiner, Mat. Mihelin, Jos. Pečnik, Fr. Peterski, And. Božilčnik, Iv. Andronja, Iv. Čerovšek in Iv. Narad v Krškem; Jak. Kukovič v St. Jurji ob juž. žel. (Stir.); Janez Stobel, učenec v Škofj. Ljoki; Rud. Bekar, Ljud. Mahorčič, učenca v Sežani; Jan. Pšeničnik, Jan. Kene, Fr. in Jan. Černelič, učenci na Globokem; Ant. Kramar, mizar v Matenji pri Igu; Alojzij Vakaj pri Sv. Ani v slov. gor. (Stir.); — Micka

Smolč in Marija Pirec, učenke na Igu; Mica Denžič, uč. na Globokem; Marjetica in Minka Trepal, učenki v Rovtarih pri Logateci; Mila Ornik, uč. pri Sv. Ani na Krembergu (Stir.); Marija Kariž, Mar. Vončina in Mar. Žustek, učenke v Sežani.

Drugo nalogo so prav rešili: Gg. Jož. Katnik v Košentavru (Kor.); Fr. Klinar pri Sv. Vidu nad Cirknico; Mir. in Iv. Loger, Mil. Razpet, Pet. Papež, Dav. Pohar, V. Mlejnik, J. Radelj, Iv. Florijančič in Fr. Pirnat, dijaki v Novomestu; Fr. Mežnaršič in Ant. Jarc, učenca v Novomestu; Fr. Godeša, Fr. Novak, Iv. Žigon, Jos. Volonte, Al. Pogorelec, Iv. Ambrožič, Jak. Molek, Fel. Benedek, Fr. Kolar, Iv. Jakopin, Ant. Stefančič, Al. Bianzani, Ant. Urbas in Iv. Zihrl, učenci v Planini. — Ljudevita Papež na Jesenicah; Franica Marinšek, Ivana Dolenjec, Ivana Rovar, Franica Širca, Marijca Tegelj, Matilda Zorec, Ant. Frank, Mar. Zihrl, Amal. Stritof, Josip Lepin, Kat. Frank, Terezina Mrhar in Mar. Podboj, učenke v Planini.

Rešitev zabavne naloge:

Iz črk, ki so bile v nalognem križi, sestavi naslednjih 25 besed in jih porazdeli v dotične predalčke, kakor to tukaj vidiš:

A	z	i	j	a
j	e	l	e	n
D	r	a	v	a
č	i	ž	e	k
š	č	u	k	a
j	e	l	k	a
L	j	u	b	l
P	a	l	e	s
D	o	l	e	n
J	o	ž	e	f
P	a	r	i	z
Č	e	s	k	o
K	r	e	t	a
j	e	s	e	n
ž	l	i	c	a
k	r	a	v	a
r	u	b	i	n
m	i	z	a	r
D	u	n	a	j
j	a	s	t	r
E	l	i	z	a
L	j	u	b	l
A	v	s	t	r
N	a	b	u	h

To nalogo so prav rešili: Fr. Kot. Nik. in Iv. Kočevar, učenci v Žavci (Stir.).

Nove knjige in listi.

* Ave Marija! Podučljivo razlaganje molitve „Češčena si Marija!“ Za Šmarnično opravilo spisal Jožef Kerčon, duhoven ljubljanske škofije. XII. 338 str. — To je naslov lepe knjige za letošnje „Šmarnice“, ki je prišla na svitlo v zalogi „Katoliške bukvarne v Ljubljani.“ Te „Šmarnice“ se odlikujejo po posebno dobro odbranej tvarini in jako praktične izdelavi. Priporočamo jo prav živo v vsakej hiši, koder opravljajo prelepo majnikovo pobožnost. Cena knjigi je vezanej v polu usnji 90 kr., vsa v usnji 1 gld.; z zlato obrezo 1 gld. 20 kr.

* Slovstvena zgodovina v slovenskih ljudski šoli. Spisal Janko Leban (Gradimir), ljudski učitelj. Ponatis iz „Uč. Tov.“ — To je knjiga, brez katere bi ne smel biti nobeden ljudski učitelj in nobena ljudska šola. Učitelj jo živo potrebuje pri razlaganju slovstvene zgodovine v šoli. Ako si je že sam ne more kupiti, dela naj vsaj nato, da se kupi za šolsko knjižnico, ker je knjiga za šolski pouk namenjena. Cena jej je tako nizka, da si jo vsak učitelj lahko kupi. Velja mehko vezana 30 kr.; s poštnino 5 kr. več; naročila naj se pošljajo v Miličevo tiskarno v Ljubljani.

* Jako povzetna gosp. Giontinijeva knjigotržnica je izdala čvetero novih knjig, ki so sledeče:

1) Narodne pripovedke za mladino. Spisal Dominicus. I. zvezek. 8°. 87 strani. — Cena 25 kr.

2) Nemški Pavliha v slovenski obleki. Knjižica polna smešnih povesti iz kratkega časa. Novpopravljeni natis. 8°. 78 str. — Cena 20 kr.

3) Lažnjivi Kljukec, kako se mu je na morji, na kôpnem in v vojski godilo. 8°. 78 str. — Cena 20 kr. Vsaka teh treh knjižic ima lepo barvano naslovno podobo.

4) Domača Čitalnica. Obseza dve povesti: a) Cerkvica na skali, ali zveza s hudim. Pravljica. Za slovenski narod prosto predelal F. St. b) Plačilo sveta ali žalostna osoda umetelnika. Resnična prigodba. Slovenskemu ljudstvu zapisal J. S. Brdski. — Cena knjižici je 12 kr. — Vse te knjižice priporočamo našemu slovenskemu ljudstvu

v pouk in zabavo, ter želimo, da' bi nam gosp. Giontini kmalu zopet kaj novega izdala.

* Ljudske knjižnice so izišli dalje 5., 6., 7. in 8. snopič. Peti snopič obseza: Kratkočasne povesti. Zbral Lavoslav Kordeš. — Šesti snopič: Pobožne pripovedke in povesti. Zapisal J. S. Gombarov. — Sedmi snopič: Salvijan. Zgodovinska povest iz šestnajstega (XVI.) stoletja. Posnel H. Majer. — Za očin dom. Česki spisal Alojzij Jirásek. — Osmi snopič: Nadaljevanje in konec povesti „Za očin dom“ in začetek povesti „Mati in sin.“ Česki spisal kanonik Vacslav Stulc, preložil Leop. Gorenjec Podgoričan. — Vsak zvezek „Ljudske knjižnice“ stoji s poštnino vred 8 kr.; to je tako malo, da si ne moremo misliti nobene kmetske hiše, ki bi ne imela vsaj nekoliko teh zvezkov v pouk in zabavo.

* Znamenite žene iz priče i poviesti. Sastavila Marija Jambrišakova, učiteljica više djevojačke učione u Zagrebu i pravi član hrv. pedagog.-knjiž. zbora. — Ta knjiga, ki je dobila darilo od „Matice Hrvatske“ iz zaklada Ivana Nep. grofa Draškovića za 1883. l. je tako zanimiva, da jo živo priporočamo vsem onim, ki so hrvatskega jezika zmožni. Vsak olikan Slovenec in Slovenka lahko umejeta vse, kar je v rečenej knjigi pisanega. Knjiga opisuje 33 znamenitih žensk, med katerimi se tudi nahaja naša Josipa Turnogradska-Vrbančičeva. Živela vrla učiteljica Marija Jambrišakova, ki nam je toli zanimivo knjigo napisala! Knjiga obseza 198 strani v 8° in se dobiva v založbi jako povzetnega knjižarja Mučnjaka i Senftlebena u Zagrebu. Cena knjigi je 1 gld. 20 kr., s poštnino 5 kr. več.

* Malihrvatskideklamator. Sbirka pjesama za mladež. Sastavio i z uvodom o deklamaciji popratio Josip Milaković. U Zagrebu. V založbi knjižare Mučnjaka i Senftlebena. 1885. 8°. 180 str. — To je knjižica, kakersne bi tudi mi Slovenci za našo slov. mladino prav živo potrebovali. Knjižica obsega različne pesni, ki so namenjene hrvatskej mladini za deklamovanje o raznih priložnostih. Vse pesni so razdeljene v VI. razdelkov, namreč: I. Bog i vera; II. Rodoljublje; III. Narodne pesni; IV. Priroda i veselje; V. Pripovedke in basni; VI. Razne pesni. — Cena knjižici je 80 kr., s poštnino 5 kr. več. Kdor jo želi imeti, naj si jo naroči pod adreso: Mučnjak i Senftleben, knjižar u Zagrebu.

Tri knjižice 1) Dragoljubci, 2) Peter rokodelčič in 3) Sreča v nesreči (Svetin) pošljemo vsacemu poštnine prosto, kdor nam po nakaznici pošlje 1 gld. Naročila naj se pošljajo pod naslovom: Uredništvo „Vrtčevo“ v Ljubljani (mestni trg št. 23.)

„Vrtčevo“ izhaja 1. dné vsacega meseca, in stoji za vse leto 2 gl. 60 kr.; za pol leta 1 gl. 30 kr. Napis: Uredništvo „Vrtčevo“, mestni trg, št. 23 v Ljubljani (Lalbach).

Izdatelj, založnik in urednik **Ivan Tomšič**. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.